

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Mabel Katrine Trovum, 22003589

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2022 - Kongsberg kommune

Kongsberg kommune har alvorlig avvik i rapporteringsåret 2022. Det alvorlige avviket omhandler gjentakende feilrapportering grunnet for dårlig kvalitetssikring av data.

Kommunen har avvik fra sekundærrensekravet ved Sellikdalen avløpsrenseanlegg. Kommunen følges opp gjennom vedtatt fremdriftsplan for bygging av biologisk rensetrinn ved anlegget, med tilknyttede tvangsmulker til fristene i denne planen. Videre viser rapporteringen manglende kvalitetssikring av rapporterte data. Dette er også et gjentakende avvik og anses som alvorlig.

Så lenge Sellikdalen avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tillatelser til påslipp, eller avtale om økte påslipp til avløpsrenseanlegget, private eller bedrifter, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Rapporteringsskjema for 2023 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2024.

Vi viser til egenkontrollrapporter og årsrapport for Kongsberg kommune sitt avløpsnett, Sellikdalen avløpsrenseanlegg og slambehandling.

Avløpsnett til Sellikdalen avløpsrenseanlegg

Kongsberg kommune har rapportert at avløpsnettet til Sellikdalen avløpsrenseanlegg har 13 installerte regnvannsoverløp og 32 installerte nødoverløp. Dere har beregnet at 7 773 m³ urensert avløpsvann og 5,91 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettet i 2022. I etterkant av fjorårets rapportering fikk vi en e-post fra Kongsberg kommune der det kommenteres at dere har flere enn 34 installerte nødoverløp da et ukjent antall av pumpestasjonene har doble overløp. Vi forutsetter at disse overløpene er hensyntatt og medregnet i årets rapportering.

Kommunen oppgir at det er utført separering av fellesledninger og sanering i løpet av 2022. Kommunen skriver i årsrapporten at økt separering har ført til økt tilførsel til avløpsrenseanlegget,

samtidig som fremmedvannstilførselen til avløpsnettet er redusert. Det er også planlagt sanering av regnvanns- og nødoverløp samt fellesledninger i 2023.

Det er rapportert at det er 22 402 innbyggere tilknyttet avløpsnettet. Ved fjorårets rapportering ble det først rapportert at det var 23 289 innbyggere tilknyttet avløpsnettet i 2021. I oppfølgende dialogmøte med kommunen den 17.08.2022, informerte kommunen om at det riktige tallet var 22 160 innbyggere. Det betyr at det er blitt tilknyttet ytterligere 242 innbyggere i løpet av 2022. Vi minner om at så lenge Sellikdalen avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, vil nye tillatelser til påslipp, eller avtale om økte påslipp til avløpsanlegget, private eller bedrifter, regnes som forsettlig brudd på tillatelse. Vi har tidligere påpekt at denne setningen peker på plan- og bygningsloven § 27-2 som sier at bortledning av avløpsvann skal være i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent. Så lenge Sellikdalen avløpsrenseanlegg er i brudd med kravene i tillatelsen og forurensningsforskriften, vil det derfor være i strid med plan- og bygningsloven å tillate ytterligere påslipp til avløpsrenseanlegget.

Sellikdalen avløpsrenseanlegg

Det er for 2022 rapportert at Sellikdalen avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 2 174 216 m³ avløpsvann og at 6 385 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 0,29 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Det er imidlertid skjedd en markant økning i mengden overløp på avløpsrenseanlegget siden rapporteringsåret 2021, da det ble rapportert at 384 m³ gikk i overløp ved avløpsrenseanlegget. Statsforvalteren har mottatt to meldinger om utslipp grunnet nødvendig vedlikehold ved avløpsrenseanlegget i løpet av 2022. Det ene utslippet var 10.08.2022 og det andre 13.12.2022, på hhv. 300 - 500 m³ og 1 800 m³. Vi har ikke mottatt ytterligere meldinger om planlagt eller akutte utslipp fra avløpsrenseanlegget.

Sellikdalen avløpsrenseanlegg klarer ikke sekundærrensekravet i 2022. Enkeltanalysene for BOF₅ viser at det er 14 av 24 enkeltprøver som verken overholder konsentrasjonskravet på maksimalt 25 mg O₂/l ved utslipp eller kravet til renseseffekt på minst 70 %. Det tillates at 3 enkeltprøver ikke oppfyller renseskravene ifølge tabellen i forurensningsforskriften § 14-13. Videre er 7 av de 14 prøvene som ikke klarer sekundærrensekravet 100 % - overskridelser, som vil si at utslippskonsentrasjonen har vært over 50 mg O₂/l, samtidig som renseseffekten har vært lavere enn 70 %. Slike overskridelser er å regne som brudd på sekundærrensekravet i seg selv. Brudd på sekundærrensekravet for BOF₅ er et gjentakende avvik fra 2020 og 2021.

Hva gjelder renseskravet for KOF_{CR}, klarte avløpsrenseanlegget å overholde dette i rapporteringsåret 2021. I 2022 derimot, er det 6 av 24 enkeltprøver som ikke overholder verken kravet til utslippskonsentrasjon på maksimalt 125 mg O₂/l eller kravet til renseseffekt på minst 75 %. Dette betyr at avløpsrenseanlegget ikke klarer sekundærrensekravet for KOF_{CR} i 2022.

Kongsberg kommune følges opp gjennom forpliktende fremdriftsplan for bygging av nytt sekundærrensetrinn ved Sellikdalen avløpsrenseanlegg. Fremdriftsplanen med tilhørende tvangsmulkt tilknyttet fristene, ble vedtatt 09.11.2022.

Dimensjonerende kapasitet for Sellikdalen avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 24 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2022 var på 26 463 pe (BOF₅). Sellikdalen avløpsrenseanlegg er altså overbelastet med organisk stoff, og som nevnt klarer ikke anlegget renseskravene for BOF₅ og KOF_{CR} da anlegget per i dag ikke har et biologisk rensetrinn.

Statsforvalteren tok kontakt med kommunen angående usannsynlige kvikksølvverdier i e-post datert 23.03.2023. Kommunen svarte at noen prøveomganger i 2022 hadde blitt feilanalysert og at kommunens konsulent hadde brukt feil underlag til årsrapporten uten at dette hadde blitt fanget opp av kommunen. Kongsberg kommune har ved tidligere årsrapporteringer også hatt for dårlig kvalitetssikring av data før disse blir rapportert til Statsforvalteren. I forbindelse med rapporteringen for 2021 skriver kommunen i e-post av 20.04.2022 at kommunens konsulent har oppgitt feil kvikksølvkonsentrasjon, og at også andre tungmetallverdier må korrigeres. Det er alvorlig at kommunen gjentatte år har unnlatt å kvalitetssikre tall som kommunens konsulent har lagt inn i egenkontrollrapporteringen. Det er kommunens ansvar at alle analyser/data er kvalitetssikret jf. tillatelsens punkt 4.1 og 4.2. Dette er å regne som et gjentakende og dermed også et alvorlig avvik.

Vi ser at mengden kadmium inn i renseprosessen har økt siden 2018. Beregnet konsentrasjon av kvikksølv inn i renseprosessen har økt betydelig siden fjorårets rapportering, fra en tilført mengde på 0,023 kg i 2021 til 0,672 kg i 2022.

Sellikdalen slambehandling

I vår tilbakemelding på rapporteringen for 2021, kommenterte vi at det var rapportert at Sellikdalen slambehandlingsanlegg ikke hadde mottatt avløpsslam. Vi ba om at kommunen meldte tilbake til oss dersom Sellikdalen slambehandling er nedlagt. Dere rapporterer i år om at anlegget ble nedlagt i 2019. Dette betyr at Statsforvalteren vil gjennomføre et nedleggelsestilsyn ved Sellikdalen slambehandling. Det vil også være nødvendig å trekke tillatelsen etter forurensningsloven for slambehandlingen. Vi kan ikke se at det eksisterer en egen tillatelse for slambehandlingen, og heller ikke at slambehandling er omfattet av tillatelsen som gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra Sellikdalen avløpsanlegg (tillatelsesnr. 2001.0134.T). Vi vil følge opp nedleggelsen av slambehandlingsdelen i eget brev.

Konklusjon

Kongsberg kommune har ikke kvalitetssikret innrapporterte data for 2022 tilstrekkelig. Dette er et gjentakende og alvorlig avvik. Videre har Sellikdalen avløpsrenseanlegg avvik fra sekundærrensekravene. Kommunen er i prosess med å bygge et biologisk rensetrinn ved anlegget, og følges opp gjennom forpliktende fremdriftsplan. Vi har den 04.01.2023 mottatt søknad om utslippstillatelse for det nye avløpsrenseanlegget iht. fremdriftsplanen.

Rapporteringen viser videre at Sellikdalen avløpsrenseanlegg mottar mer organisk stoff i maksuke enn det anlegget er dimensjonert for.

Så lenge Sellikdalen avløpsrenseanlegg ikke overholder krav til utslipp, vil ethvert nytt påslipp av nye abonnenter, private eller næring, bli betraktet som en forsettlig økning i ulovlige utslipp.

Vi tar med dette egenkontrollrapportene og årsrapporten for 2022 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2023 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2024. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering finnes i vårt skjemabibliotek:

https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/miljo-og-klima/avlop---arlig-rapportering/rapporteringsskjema_endelig_oppdatert_statsforvalteren.docx

Egenrapportens data om årlige utslipp for avløpsrensaneanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2023. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Mabel Katrine Trovum
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Kongsberg kommune v/ Roar Jarness